

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a neologu sve pokrvari. Nar. Pos.

Napodplatni se dopisi ne šalju. Pripisane se pisma čitaju po 5 mrl. svaki redak. Ogledi od 8 dana i stoje 60 mrl. za svaki redak više i mrl. ili u slučaju opreznosti uz pogodbe sa spravom. Krvni se šilje poštarškom naputnicom (nasegno postalo) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbliži pošta valja točno označiti.

Konuz list nedodje na vrijeme, naka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koje se ne plaća ostarine, ako se izvazi napise: „dekimacija“.

Iskazi svakog četvrtka u crku.

Dopisi se vraćaju ako se ne šalju.

Neprijateljstvo listovi se ne pripišaju. Predplata u poštarškom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3, i 2 za pol godinu. Izvaz carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija naša se u Via Carintia br. 23.

Poziv na predplatu.

Iztiče eto i dvadeset i prva godina što šaljemo naš list na krilo milog nam roda. Pred vrati smo hvala Bogu dvadeset i drugoj godini. Pozivljuć naroda na novu predplatu, nadamo se, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarinom za cijelu godinu stoji za imućnije for. 5., a za seljake for. 2. Za pol godinu polovica. Izvaz carevine za poštarinu više. Novce ne treba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrago, nego poštarškom naputnicom (*Vaglia postale*).

Buduć da nam se šalje više putanovce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za predplatu, što-za što drugo.

I ovom sgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije lijepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rođuljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge“.

Čestit Božić!

Za Božić slavimo rođenje Sina božjega, Isusa Krsta, koj je došao na svijet, da narode podučaje i da jih pak odkupi svojom krvju.

Glavna dvie zapovjedi Njegova nauka jesu: ljubiti Boga nad sve, a iskrujega svoga kako samoga sebe.

Ovom posljednjom zapovjedu naučao je On; a naučaje i danas, jer je Njegova nauka vječna, da imaju

prestati razlike izmedju ljudi kao posebnih razreda, da neima biti medju ljudmi povlaštenika, da ima prestati robstvo, suzanjstvo čovjeka čovjeku, razreda razredu.

Hrvati u obće, a oni u Istri napose poprimili su tu nauku čim su došli u doncaj s kršćanstvom, te stalno neima nijednoga naroda, koji bi svečanije slavio dan rođenja Kristova nego li oni.

Nekršćanskim postupanjem došli su oni u prošlih stotijih pod inorodne narode, koji su jih smatrali za svoje robove, za ljude, koji su samo zato tu, da za druge rade.

Probudjenimi i obnovljenimi pravimi načeli kršćanstva i jedinimi pravimi načeli ljudskoga društva poceli su se Hrvati dizati na svoje noge, otresavati se robstva, vojevati za jednakost. Ta načela prodrla su i medju hrvatski narod u Istri, koj takodjer neće već robovati drugim narodom, koj hoće, da njim jednakopravan živi.

U toj svojoj težnji nailazi na protivčine, različite, teške, s mnogih strana i sa one, s koje bi njim se baš sa kršćanskoga gledišta najmanje nadati moglo.

On će jih svladati neka budu kakva hoće i nek dolaze odkud hoće. Pomoć će: Bog i Hrvati!

Načela su sveta; težnje za uvesti jih u život su pravedne i opravdane. I načela i težnje već su u narod posijane. Imaju svojih trudnika, koji jih neustrasivo i dalje u narod siju, uzgajaju i jačaju.

Proslavimo Spasiteljevo rođenje kako se pristoji. Što svečanije i što dostojnije.

Spas našega naroda izpod robovanja drugim narodom doći će vjerom u Boga, u načela, koja je naučao Sin

božji, u jakost hrvatskoga naroda i u rad svih njegovih pravih sinova.

Tom vjerom pjevamo zajedno s našim narodom: „Porodil se je kralj nebeski“ i kličemo mu iz svega srca: **Dobri božići, dobri blagdani!!**

K popisu pučanstva.

Barun Czernig u svojoj razpravi „etnografski odnošaji austrijskog Primorja“, napisanoj povodom brojenja pučanstva godine 1830., navajda razne mane ili pogriješke, koje su se kod toga brojenja sbile.

Popisni povjerenici, da su veće manje pristrani, pak, prema njim je zabranjeno, ipak navode vodu na mlina svoje narodnosti. Na taj način rade povjerenici imenito u onih obćinah, gdje je gradsko stanovništvo jedne narodnosti, a izvanjsko druge i gdje ovo prvo stoji na čelu obćine; te uplivaaju na kojat: gradskoga, a na šteta izvanjskoga stanovništva. To se je događjalo u velikoj mjeri osobito kod posljednjega popisa u raznih obćinah Istre. Povjerenici popisa u mnogih obćinah, u kojih su gradski stanovnici Talijani, a izvanjski Hrvati i kojim na čelu stoji Talijani, upisali su mnogo i mnoge Hrvate medju Talijane.

Za podkriep te tvrđnje navajdamo neke primjere iz političkoga kotara porečkoga, gdje su Hrvati Istre na svaki način najgoro prošli. Navajdamo okruge brojeve.

Mjesta obćina porečka ima po računom brojenju 6300 Talijana, a 900 Hrvata. Pod tu mjestnu obćinu spadaju porezovne obćine: Poreč, Mongibal, Foškulin, Dračevac, Verrari, Monvalež, Novavaz, Tar, Vabriga, Frata, Maj, Zbandaj i Baderna. U Poreču govori se velikom većinom talijanski, u svih ostalih navedenih obćinah većinom hrvatski.

Poreč ima 2800 stanovnika, sve ostale preko 4500. Ako se uzme u obzir, da ima u porečkoj porezovnoj obćini skoro toliko hrvatski govorećih, koliko jih ima talijanski govorećih u svih ostalih porezovnih obćinah, tad se može bez pogibelji, da se mnogo pogriješiti utvrditi, da ima u porečkoj mjestnoj obćini kakve 3000 Talijana i kakve 4000 Hrvata.

U mjestnoj obćini motovanskoj je po brojenju 3800 Talijana, 1200 Hrvata. Pod nju spadaju mjestne obćine: Motovun, Brkač, Kaldir, Karolja, Montrilj, Novaki, Rakotole, Savićine i Zamesk. U Motovunu, pa većinom i u Brkaču govori se talijanski; u svih ostalih obćinah hrvatski. Motovun s Berkačom ima 1550 stanovnika; ostale obćine 3450, pa bi usljed toga bilo 1530 Talijana, 3450 Hrvata, dakle skoro obratno od onoga što bi bilo po brojenju.

Mjesta obćina opertaljska ima po brojenju 3200 Talijana, 1800 Hrvata. Pod nju spadaju porezovne obćine Opertalj, Čepić, Gradina, Ždrenje i Topolovac. Opertaljska ima 3000 stanovnika, sve ostale 2000. Na mjestanec Opertalj neka jih spada polovica cijele porezovne obćine, ostalo na okolici koja je hrvatska, kao što su hrvatske i sve ostale porezovne obćine. Hrvata je po tom više od dvie trećine, Talijana manje od jedne trećine.

Višnjanska mjesta obćina ima po popisu 2050 Talijana, 1200 Hrvata. Spadaju pod nju porezovne obćine: Višnjun, Sv. Ivan, Sv. Vital i Bačva. Višnjun ima 1350 stanovnika; ostale 1900. Gradić Višnjun je talijanski, u okolici, u toj poreznoj obćini, su Hrvati, kao i u svih ostalih. U cijeloj mjestnoj obćini bit će najviše 1000 Talijana, a preko 2200 Hrvata.

U višnjadskoj mjestnoj obćini je po popisu 1400 Talijana, 1600 Hrvata. Spadaju pod nju porezovne obćine: Višnjada, Kasteir, Sv. Nedelja. Samo u Višnjadi mjestanec, govori se talijanski; u svojoj okolici kao i u ostalih dvih por. obćinah govori se hrvatski. Najnajst koliko je stanovnika u mjestancu Višnjadi, nemožemo ustanoviti razmjerja obijuh narodnosti; stalni pak smo, da je u istini mnogo više Hrvata a manje Talijana, nego je zabilježeno u popisu.

U bujskoj mjestnoj obćini po popisu ima 5650 Talijana, 200 Hrvata. Spadaju pod nju por. obćine: Buje, Berda, Brie, Karveta, Krašica, Meričić, Momjan, Osokor, Surbar, Triban. Bujska ima 2600, momjanska 1000 stanovnika, i te su više manje talijanke, košto su više ili manje ili poave hrvatske ostale. Bit će po prilici polovica Talijana polovica hrvata u cijeloj mjestnoj obćini.

PODLISTAK.

Na badnjak

napisao

Rihard Katalinić-Jeretov.

Stara Mare vrtila se okolo ognjišta, popuhavala svaki čas u oganj, srdila se, da drva ne gore dobro, pa cpet puhala — opet se srdila. Bila Mare — za mila starica, dobra gospodarica, upravo vriedna žena, staroga Frana, kojeg joj je cijelo selo Draga, poštovalo. Staro je u taj čas sjedio u malenoj kuhinjici kraj ognjišta pušeć kratku lulicu, i šitajući staroj „Naša Sloga“, njegov najdraži list. Čitao joj je razgovor medju „Fra i ino“, a Mare je u to tako razveselilo, da se nije već srdila na oganj, već je upitala nekako mило svog dobrog starca: — Dakle on će danas doći P? — Da home, zato si pripravila dobar brodet, da dočekamo u redu njega i njegovu gospuju.

— Nju, bog zna kakova je to „tudeška“ — neće me ni razumjeti — ali tužna mu sreća, a da je bio plovani... — Muti stara no! Naš Matko je dobro diete, gledaj samo kako nam lijepo piše. — I stari razmeta list, kog pročita staroj već po deseti put: — Dragi roditelji!

Javljam vam veselu novicu, da će doći za blagdane doma u moje mило ma-

leno selo. Neću doći sam, dovest ću vam kćer — moju dragu ženu. Za badnjak bit ćemo već u Dragi. Molim lijepo namučeno da mi kuha dočar brodet. Pozdravljamo vas od srca, a osobito šaljemo pozdrave eto vrućih bušaca. Za oba: —

Vaš odani sin

Matko.

— Ah, sine moj, sreća moja — probavi stara, pa se zamislila. — Ona je vidjela svog Matka malenog, malenog bistre glavice, gdje se „poteže“ po selu s drugom dječom, gdje ekače po hridinah kraj mora loveći pod žarkim suncem i pripelkom ribe. Eto ga na, tamo na onoj „oklici“, a ona je na shodu, pa mu više koliko ju grlo nosi: — Greš doma, pašja capo... a on joj se odavilje milim i ljubeznim glesicem: — Valje, valje mama... Ljepih li diana! Al kad eto, da l'na sreću ili nesreću (pomislila star). zapazi gospodin plovac, da je u Matka dobra i bistra glazica, pa nagovori starog Frana, da bi malog dao na Rieku u „latinske škole“. Mare je iz početka plakala, al kad joj je gospodin plovac rekao, da bi mali Matko jednom i župnik mogao biti, zakucalo joj srce življe, pa rekla i ona, prem se je bojala, da će mu nauka škoditi: — ah, neka gre, kad mu je tako sudjeno! I pošao je. Učio je dobro, bio je pametan, počeo je pravim ponosom roditelja i ciloga sela. Godine su tekle i on je dolazio za praznike sve veći kući, al uvijek dobar i umiljat kao za djetinstva, kad je ske-

kao se osokom dječom po stienah kraj mora. Nije bio ohol ni ponosan; družio se s kmetovi, putio ih u raznih stvarih, a osobito je zagovarao domaće običaje i preporučivao im, nek odgajaju djecu u materijem hrvatskom jeziku, ako žele sreću svom rodu. On je tako lijepo i tako ljubezno govorio, a stara majka bi ga slusala kako i gospodina plovana u nedelju za prodike, pa je već vidila i njega na prodikalnici i brisala si potajnu suzu u oku — suzu radosi. Svršio je Matko gimnaziju, al njegova je duša bila željna, da proživji u svijetu — i njemu se nije dalo u sjemenitište. Ne, da se je odrekao ili sramio svoje sv. vjere, ne on je uvijek ostao vjeran svojoj vjeri i narodu. Al da čovjek bude pravim svećenikom treba znanja, a on je čutio, da će na drugom putu bolje koristiti svom narodu. Starica je plakala, kad je čula da će joj sin učiti za „albokata“ pa bi uzvaljala: — ah ta mladost, ta mladost — al se malo po malo umirila, t, Bože moj, bilo je tako sudjeno! Matko je i dalje dobro učio, svratio sve izpite u redu i vratio se u rodno mjesto kao doktor zakona. Sad je bio u praksi ili koncipijentom kod nekog odvjetnika u bijeloj Ljubljani, te je roditičevim pismo češće, a njegovu su listovi bili puni ljubavi i dobrote. Pisao im je u nekome listu, da se je zarudio sa liepom i dobrom djevojkom, a stara Mare je uzdahнула: — sigurno kakova „tudeška“ i otrla si suzu. Pred malo vrućena prosio ih u pismu blagoslov, jer se on kani š-

nići. Poslali mu pismeno blagoslov; gdje nebi, rođenom sinu, pa onako pametnom — govorio je stari Fran e —; sjegurno je odabirao poštenu i valjanu ženu, samo je, starica mlajškala: — kakovu „tudešku“.

I stara Mare je puhala u vatru i mislija je na sina i na buduću rod one „tudeške“ kad se začu pred knoćom štropot kočije, a malo zatim otvoru se vrata, a milii ženski glasici pozdravi starce: — Hvaljen Isus i Marija, zatim nadoda muški glas: — dobar večer moji dragi starci, ovo me s mojom ženicom.

Stari Fran e skoči veselo na noge, a starica uzklino radostno: — ni „tudeška“ ne! al prije nego je ona zagrihla novjestu, objujnila ju mlada gospodja i poljubila ju vruće, vruće. Malo kašnje vrtila se već po kući i pomagala svekrvi u poslu. Vidjelo se, da joj je ugodno u tom smornarškom domu.

Bila je to Hrvatica iz Primorja, rođja kinja Matkovog gospodara, pa je stari Fran e radostno udario sinu po koljenu: — bravo! to je lijepo od tebe, uzeo si naše gore list! Matko si je gladio liepi crni bri eretan, u krugu svojih milih, a starica se smješila cijelo vrijeme optužujući češće: ej sretnog li badnjaka, pa se već veselila budućoj unučadi, dočim si je stari Fran e mislio: — home nisam šak, kad sam dao sina u hrvatske škole... na Rieku.

Grđanjanske mjestna občina ima 3600 i t. su po popisu svi Talijani osim 11 (jedanaest!) njih. Spadaju pod nju po zemne občine: Grđanjan sa 1460, Kostanjica sa 400, Završje sa 970, Kubertan sa 300 i Sterna sa 440 stanovnika. U prvih trijuh ima i onih, koji govore talijanski i onih, koji govore hrvatski, naime u dotičnih mjestancih talijanski u okolici hrvatski. Koliko je jednih, a koliko drugih nebi znali reći. U Kubertanu i Sterni govori se hrvatski, pak jih je ta samo 740. Kakva nepravica, neistina u popisu prema onomu što u istini jest!

Umaska mjestna občina broji po popisu 8850 Talijana i 300 Hrvata. Pod nju spadaju porezne občine: Umag sa 2300, Petrovia (Petrijnje) sa 430, Materada sa 680 i Svetlovec sa 820 stanovnika. U Umagu se govori samo talijanski, u okolici i hrvatski; nek se je i Petrovia u novije doba posve potalijančila, još uvijek ostaje 1500 stanovnika Materade i Svetlovec, koji govore hrvatski ako i prilično pokriveno u prvij od tih dviju občina.

U mjestnoj občini Bertonića (Vertegnig) ima po popisu 1550 Talijana, 240 Hrvata. Spadaju pod nju porezne občine: Bertonića sa 1360 i Novarasa sa 440. U Bertonići govori se od novijega doba najviše talijanski, u okolici hrvatski, a većinom i u Novarasi uz sva napinjanja i crkve i škole, da se narod potalijanči. Bit će jih svakako razmjerno mnogo više od 240, koji u svojim kućah hrvatski govore. Iz svih navedenih primjera vidi se jasno, kako je velika razlika izmed onoga što knjige kažu i izmed onoga, što u istini jest, izmed popisa i između istine.

Kako može dotakova uspjeha doći navraga Czoernig značajam primjer, koji bi prema našim okolnostim ovako glasilo. Povjerenik popisa pita čovjeka, kakve gospodarstva? Vi ipak poznate talijanski jezik? Ovak, ne svjestan i nemareć mnogo za svoju izvornu i pravu narodnost, odgovori pitanje sa da, a povjerenik upiše talijanski jezik kao običevni toga kuće gospodarstva, koj će znati i talijanski veće manje, ali koji u svojoj obitelji nikad talijanski negovori, pače kojega žena nit djeca talijanski niti neznadu. Iz posljednjega popisa nam je poznat i guri primjer. Popisni povjerenik nit je išao po selih, nit je pitao kućne gospodare, koji njim je običevni jezik, već je naprosto kao takav zabilježio talijanski jezik za obitelji čitavih sela, u kojih se samo hrvatski govori, pače koja su notorno svjestna hrvatska i koja drugim selom u hrvatstvu prednjače.

Takovih popisnih povjerenika bit će i ljeto, oni su već učinili ili još rade na rečeni način.

Mis toga opozorujemo pravedno na te činjenice, c. kr. oblasti, kojim je dužnost, da pregledaju, da se uvjere, da li se je popis vršio savjestno i po propisih; da se osvjedoče, da li onaj popis, što ga budu od občinskih uprava dobile, odgovara istini, pak da postupa jer bi se inače moglo dogoditi, da nepravdi i neistini i netočnosti prigovaraju i njihovi najbolji prijatelji, i jer ne bi inače učinile svoja dužnosti zakonom njim naložene.

Na svrzi iziđemo još jednu manu, koju je naveo baron Czoernig u svojoj rečenjaj razpravi. On veli, da su u popisu god. 1890. Slaveni poreznih občina Monsalež, Žbandaj, Baderna, Račva, Sv. Ivan, Sr. Vital, Višnjaj, Novarasa, na broju 2044 ubilježeni kao oni, kojih da je običevni jezik slovenski, dočim on zna nedvojbeno, da govore hrvatski. Ima i drugih sličnih pogrešaka, i čudnih neistinitih krpica na odnosnoj karti.

Mi, kako je poznat, ljubimo isto tako slovenski kako i hrvatski jezik. Protivnici naših ljubih ne jedah ni drugi, a osobito su protivni hrvatskom jeziku i imenu. Ne svaki nacia nastoje, da ga nestane, svako ga radije zovu nego li njegovim pravim imenom. Imadu u tom svojoj razloge, zlobno, svakako na šteta narodu u svakom pogledu.

I na to upozorujemo c. kr. oblasti, kojim je povjerenje razgledanje i popravljanje operata občinskih ureda. Što je Slavens, da ostanemo u porečkom kotaru, to su Hrvati, ako imadu, ne oni koje je naveo Czoernig, nego oni na sjeveru koja rieč ili koji izraz, koj kaže da su u blizini onih, koji više slovenski govore.

Nepitamo ničijega; želimo samo, da se izvrši ono, što zakon nalaze, da naimo popis bude odgovarao istini; da bude i u jezikovnom te narodnom pogledu prava slika onoga, što u istini jest.

Izvjeshće o glavnoj skupščini

krčke gospodarske zadruge držano dne 10. studenoga 1890.

Usljed poziva uvrštenog u „Našoj Slegi“ i priobćenog članovom kroz odbornike sastale se na Matinskoj u Dubašnici 17. listopada.

Vladu zastupa c. kr. pol. povjerenik Š. Šorij.

U 11 sati prije podne predsjednik otvara skupščinu pozdravljajući gg. članove i predstavljajući njim vladinog zastupnika, te onda prelazi na I. točku dnevnoga reda.

1. Izvjeshće predsjednika.

Predsjednik dr. Đinko Vitexić pripominje kakve ovo neprilike imalo se sa obstojećim pokrajinskim gospodarskim viećem, koje neće da pripozna drugom viećem i drugog življa u našoj pokrajini do li talijanskog, te usljed toga ne samo da nastaju kojekakva trenja među istim viećem i pojediniim zadrugami, nego su ove također time pričeone u svom radu, koji nemože imati toliko uspjeha, kad se predložiti i molbe dotičnih zadruga kačaju u koš, mjesto da jih se uraži. Obzirom na to, da je predstavio u carevinskom viećem predlog, da bi se naše pokrajinsko gospodarsko vieće preustrojilo, stvoriv jedan dio za hrvatsko i slovensko pučanstvo Istre, a drugo za talijansko. Obzirom na to, da je on upitao na glavnoj skupščini gospodarskog vieća vladinog zastupnika i predsjedništvo, je li centralna vlada poduzela kakove korake usljed onog predloga? Vladin zastupnik da mu je odvratilo, da pokrajinskoj vladi nije bilo od nikuda potaknuto takovo pitanje, a predsjednik da mu je kazao, da to pitanje ne spada na pokrajinsko gospodarsko vieće.

Istiće zatim i obširnije tumačiti položaj naše pokrajine kod gospodarstvene i šumarske izložbe u Beču. Veli, da uspjeh bio bi za naše izložitelje još izdašniji, kad bi odbor k tomu izabran od gospodarskog vieća bio radio s nama sporazumno. Pri pomijne kako je i iz našeg kotara bilo više izložaka, od kojih su neki bili nagrađeni.

Prilikom sjednice gospodarskog vieća iztaknuo je nuždu, da se providi za ovaj otok kojeg bika, te je preporučio stalnom odboru, da ga dobavi.

U lantskoj sjednici gospodarskog vieća bilo se zaključilo, da se molbi za dovoza sedjenja duhana u svih predjelih pokrajine zaraženih trnim ušćemca poimence u Lošinju. Usprkos tomu predsjedništvo je umolilo samo za Siciolo i Val di Favano izostaviv okružje Lošinja, te je govornik na ovogodišnjoj sjednici izrazio radi toga svoje negodovanje. Predsjedništvo mu odgovorilo, da se je u tomu držalo zaključka stalnog odbora, koji da je pozvan po zakonu, da odluči u tih pitanjih.

Pripominje kako je pokrajinski odbor upitao gospodarsko vieće za njegovu mienje glede ustrojenja izmjeničnog usjguravajućeg zavoda za štete tučom na neštene, a predsjedništvo vieća da je odgovorilo na to, odklanjajući taj predlog kao neizvediv. Govornik je kod sjednice pozalio, što je predsjedništvo izreklo mienje vieća o tako zamašnom pitanju, ne stavi ga prije na pretresanje u glavnoj sjednici. Isto je tako izrekao svoje sažaljive, što je predsjedništvo na svoju ruku predložilo vladi veće sloboda u lovu ptica, iziđuć svoje mienje, da ptice su ipak korisne, te da jih treba štiti. Na to je vladin zastupnik izjavio, da vlada će se i uspriedit držati obstojećeg zakona u šticenju ptica, pričeit bezrazložno uništavanje.

Prasvjedovao je nadalje proti tomu, što se predsjedništvo vieća izjavilo proti protegnuću zakona za osjekiranje radnika i na radnicah, u poljodjelskih radnjah, ne pretresujući prije tako važno pitanje u glavnoj sjednici gospodarskog vieća. Predsjedništvo mu odvratilo, da je to pitanje bilo pretresano i tako zaključeno u sjednici stalnog odbora, a ovaj da je mogao izreći svoje mienje, ne tražujući pretresivanja u glavnoj sjednici.

Govornik iziđe, da je i njega osobno upitao ministarstvo poljodjelstva kroz kotarsko glavarstvo za mienje glede ustrojenja ratarskih tečajja u lošinjskom političkom kotaru pomoću posebnog putujućeg učitelja. On je odgovorio, preporučujući, da bude imenovan učitelj vješt hrvatskom jeziku i da mu bude sjelo na našem otoku. Toliko veli, da je imao izvjestiti u svoje ime, a tajnik da će izvjestiti o radu odbora. Iziđe, da ako rad i uspjeh naše zadruge nisu veliki, ima se to pripisati predsjedništvu gospodarskog vieća, te ma-

jenitu zadruginim sredstvom, a nipošto poruzanjkanju volje. Nada se, da će se dojduti odbor moć izkazati većim i uspješnijim radom.

Skupščinari prihvaćaju ovo izvješće sa življećim.

Prelazi se na drugu točku dnevnog reda.

2. Tajnikovo izvješće.

Tajnik dr. Đinko Trinajstić, na predsjednikov poziv, pročita slobode izvješće o radu zadruginog odbora u tekućoj godini:

Zabrinutost opaža se ove godine u oku našeg poljodjelca. Traje slabo urodilo, ulika još manje, a suša uništila ostale ljetinu. Hoće li živjeti treba mu novca, a od kud da jih steče, kad ga zemlja izdala? Opetuje mu se, obradivaj razboritije svoje zemlje, upravi prema drugom načelom svoje stočarstvo i u obće gospodarstvo, ali kud će kad nema. To je ono, što manjka našim poljodjelicem, hoće jim se poduka i živa primjera. Upiru prema tomu svoje sile naši prvaci, upiru razna načela društva, da se dokoči potrebam naroda, te da se ustroje ratarske škole za hrvatski puk u Istri. Tomu pravdomu zahtjevu najviše se opiru oni, koji bi bili prvi pozvani, da se pobrinu za napredak i blagostanje naše pokrajine, jer hoće da tu potrebu za podukom upotrijebe u svoje strančarske svrhe. Prieku nuždu poduka u ratarstvu, navlastito na naših kvamerskih otocih, priznalo je medjutim visoko c. kr. ministarstvo za poljodjelstvo, koje je odpisom upravljenim na c. kr. kot. esništvo izrazilo mienje, da bi se imalo za naše otoko opredieliti posebnog učitelja, koji bi držao u raznih mjestih praktične tečaje i predavanja i koji bi imao proučiti pitanje, kakvu bi se gospodarsku školu tekomu vremena moglo ustrojiti na otocih. Priobćujući to svoje mienje kotarskomu glavarstvu, naložilo mu ujedno ministarstvo, da pozove obstojeće kotarske gospodarske zadruge, nek se izvaje vrhu toga i izkažu svoje slučajne potanje predloge. Odbor naše gospodarske zadruge, obzirom na molbu još lantske godine upravljenju na ministarstvo za poljodjelstvo, i obzirom na etnografske i gospodarske odnošaje na kvamerskih otocih iztaknuo je odgovor višepomenutog ministarskog odpisa poglavito dvoje, naime 1. da učitelj bi imao biti vješt hrvatskom jeziku u pismu i govoru i 2. da sjelo tog učitelja bi imao biti otok Krk. Svakako polag izvaje ministarstva taj učitelj bi mogao bit imenovan tek dojduće godine, a živa je želja, da se ostavi tu namisao, jer od jedinog ratarskog zavoda, štoho obatoji u Poreču, ovim otokom nikakve koristi.

Lantske godine bili su otikli neki naši kmeti, da se upoznadu sa obradivjanjem zemljišta kod onog zavoda, pak kad došli onamo, odpravili jih kući, jer da nije zgodno vrijeme za radnju. Ove godine pak na potaknuće iz Poreča, bio se prijavio neki mladić iz otoka, da bude primljen u usavršujući poljodjelski tečaj, što no ga ustrojilo pokrajinsko gospodarsko vieće u Poreču. U svjedochi izdanoj mu po odboru naše zadruge bilo iztaknuto i to, da bude podučen u poznavanju trsnog usenca, jer na otoku nema tko bi ga pozmaro, a pogibelj na blizu. Pa ipak, akoprem ga pozvali, molba toga mladića nebi prihvaćena. Ne samo dakle, da je otegoćena poduka u porečkom zavodu time, što se daje isključivo u talijanskom jeziku, nego je i teško biti pripušten k toj poduki. Pripomeno li se k tomu, da u ovoj godini nas nije pohodio niti putujući učitelj poljodjelstva, kako je bilo obećano po ministarstvu, tad će se lahko uvidjeti, da za napredak gospodarstva nije se u minuljoj godini kod nas nikakve mjere poduzelo. Nije čudo, ako se kod takvih obstočnosti narod sve više seli u druge krajeve.

(Slijediti će).

O Božićudne.

Slava v' vijihj Bogu
I na zemlji mir i slobodam blagovoljenja.

Bud slava Bogu koji u visini
A dobriim ljudem dolje mir!
Od tihog glasa s neba glas jedin!
Zaori svemirom u šir,
Kad nakon dugih četirat stotit ljeta
Razgrnula se zemlja, mrak
I vasionog Spas se rod' svieta,
Od višnjeg svietla sijajni trak.

I mimo Njegovog vieć za viećom pud
Pod njegov kupa svi se stieg,
Dok prije bježi razdirači vucf
Sad janjeta ih rieči snieg.

Pod Njegov jeram i ti skući glavu
O rodo moj! — i osta čvrat
Ko hrid do danas, šlećci mu slavu
A svietu — us Njegov krat.

Ti želiš mir!... al ko da se pismiera
Sa tobom kirno udebe muć,
Prometaj ti si, izrva njenog gjevja
Bez jada čas ti neće proć.
Ti ljubih sriet, tudinca kano-brata,
Svog uboćiva mu dielak da,
Ai koja korist, koja od tog plata?
Sa tvojev još te tjerat zna!

Ti želiš mir!... a oni teč se koljir
I razdor med te još će slat,
Ti prvi spreman si na bojnomo polju
A tko će od tog plode bit?
Za tebe zadnjeg ostaje pri starom
Dapaće brisat će ti trag,
Ti pjesnik prvi slovih još barbarom,
Ti biedan — sveg ima tvog vrag.

Ti želiš mir!... što ne inje ga prije
Ta Turcin, Mletčić — vječiti rat,
Tek pravo istea, gdje ga bilo nije,
Da znade sviet, da si mu brat.
Pa nema i tog ti pjevaj: Bogu slava!
Nek krićva piruje svoj pir;
Sviet nezna pravde — ai Božja ne spava
I Njegov blag-slov i mir!

V. S.

Franina i Jurina

Fr. Tako smo Jure moj spet prišli do kraja.
Jur. Borne smo za jeno leto bliže smrti
Fr. Neke nas Bog još dugo nje drži, zaš bismo radi još ča čat i videt.
Jur. Ja, ma dobroga i pametnoga.
Fr. Tako ča, dobreh letju, lepega zdravlja našemu pakni i božjega blagoslova.
Jur. A nam dvem?
Fr. Čnda čitateљи, ki nas pošteno plaćaju i naš savet poslušaju.
Jur. Neke nam Bog da svem skupa: dobri božići i dobri blagdani!
Fr. Amen, u miru i zdravlju, u većoj milosti božjoj i u manjem grihu.

Različite vesti.

Odkupili se nadalje od čestitjanja na koriet „Bratovčine“ gg. Kazimir i Ernesta Jelusić u Kastru sa for. 2; Gosp. M. G. for. 2. Turak Ante dekan sa for. 2; Duklić Ante učitelj sa for. 1; Grosman Miroslav sa for. 1; svi u Kastru. Stefančević Fran kapelan u Sterni sa for. 2; Slavoj Jenko u Podgradu sa for. 2. — Dr. Fran Volarić for. 2; dr. Niko Fabianić for. 2; dr. Đinko Trinajstić for. 2; Niko pop Turato 60 nč. svi iz Krka; g. dr. M. Trinajstić u Buzetu for. 2. Gosp. Bratulić Josip, župnik u Trstu 1 for.

Iz Rieke piše nam prijatelj 22. t. w. Spomeniku je, g. uređničje, ovdaniči Vaš dopisnik mimogred u zadnjemu broju čitaje „Naše Slogu“ smrt našeg velsvriednog rodoljuba i trgovca g. Antuna Bakarčića, koga pokopasmo protloga čedna. Pošto je bio pako pokojnik poznat i u našoj Istri, osobito u Likarniji, vriedno je, da kažemo o njemu još par rieči.

Poslije rane smrti svoga oca preuze pokojni Tončić kao osamnaestgodišnji mladić ostarčinu pokojnoga si oca u svoje mladjanke ruke, te se je mnogi pobojava, da neće biti kadar onako mlad vratnati sa razirenom trgovinom i velikom obitelji, kojoj bijaše najstariji član. No to bojazan od mala izdenu. On se je dvo ozhlijno na rad izbjegavajuć svako švandarstvo i držeci se postenih načela svoga čestitoga oca. Kao solidan, marljiv i pošten trgovac dodje vrlo brzo na glas što mu je pripomećio, da je svoju trgovinu još većma razširio, a svoj imetak sve to više množio. Umro je u najljepjoj muževnoj dobi od 40 godina ostaviv se sobom obilan imetak, a glas uzornoga trgovca, rodoljuba i poštenjaka.

Članici ga i stavili na Bieci svi al-
jeri pučanstva, nar. naši narodni protivnici,
... ne je politički slobodni prigodom nje-
govog slavnog pogreba, komu je prisustvo-
valo hiljadu masovito građana i stanovnika
iz raznih mjesta Primorja. Obitelj njegova
gubi u pokojniku vrlo čestitoga gospodara,
prijatelji iskrenoga druga a domovine odo-
znoga, poštovaonoga i vječje ljubiteља je-
sna, komu kličemo iz dna ranjena srca:
Čestiti Tatiću! Iaha Ti hja hrvatska
gruda!

Bizilica i vesela ženake podružnice
sv. Gerila i Metoda u Trstu ispala je nad
svako očekivanje u pravu sjajno. U nedjelju
poslije podne, u 3 sata sakupilo se u pro-
stranoj dvorani hotela "Europa" toliko
građana i drobne dječice, da se nije moglo
ni maknuti. Dječica bijahu posle molitve,
pjevanja, deklaracijah, predstave itd. bo-
gato odjelom i slatkim nadarena. Na
večer pako napunila se opet ista dvorana
tako, da su mnogi morali oći, a drugi
stojčke slušati pojedine točke programa,
koje bijahu krasno izvedene, a većina
njih na burno povlađivanje opetovane.
Čestitamo vriednom odboru naše ženske
podružnice na toli sjajnom moralnom i
materijalnom uspjehu.

Iz Dalmacije piz nam 22. decembra
1890. I ako je naš narodni život okružen
tamnom oda svih strana, opet se primje-
ćuju tamo i amo lakre svjetla, koje da-
nomice kao kritecne sve to krunije i
gušće vresaju, narječjuju — predteče
bolje budućnosti — svakomu ko nije aliop
i neč da bude, da trina, koja na oba-
vila nije vjekovječan — te da ne obkoluje
pusto groblje, već dli hrvatski narod, koji
je još u životu i koji hoće da živi! —
Ala ima biti sreće tomu narodu puno i
prekome tuče, čemera i i ljubosti, kad
velika liepo uređjena čela vatrogasaca,
koju uzdržavaju naši akribnici, nije kadra
ngasti to kresanje iskara, koje iz srca
naroda prodire. I prieti plamentom sašeci
i okove i zaprieke, koje se između njega
i njegovog cilja uzdižu.

Sraki će se poštenjak radovati, kad
motri niz dogodjaje, koji se u neprekidnom
redu sliede i susižu, — a svi pokazuju,
da nije daleko dan u kojemu će poslije
toliko vjekova hrvatski narod izvostiti isti
priznanje prezmeneutih njegovih zasliaga
za civilizaciju i čovječanstvo. Tada će i
njemu biti slobodno pristupiti kola pu-
svjetljenih naroda i po zakonu jednokosti
među njima se brinuti sa svojom kućicu,
svoju slobodicu, i u njoj redati po svojoj
miloi volji.

U nas u Dalmaciji, što se tiče šira-
nje svjesti i ponosa hrvatskoga napreduje
se junackim koracima. Željnjavajući lahor
pravaških ideja, prevali Velebit, ovičeta
i osvati sve što je plemenitija u ovom
dijelu hrvatske domovine. I istu tako zvanu
narodnu stranku prenju iz drijemanje, te
ju sili na rad. Ova je probudila narod, i
u većem dijelu zemlje naučila ga staviti
i dičiti se hrvatskim imenom, bistrer nu
pojmove i dovajajuć ga do onog psiholo-
gičnog stanja, u kojemu ga razbudjena
sviast nuka udariti putem slobode i nezavis-
nosti, putem nasaženim po stranki
prava.

Ideja stranke prava sve to više otmilje
maha u Dalmaciji, oživljavajući, hodeć
ravnajuć svojom svježom, okrepjujućom
silom. Ovak ču vam put samo pokazati,
kako je i u našem starom Dubrovniku
pustila dubok korjen i koji preokret iz-
vadjia. Tamo je ona zvana izpraviti po-
vratke narodno stranke. U tomu gradu,
vođe narodne stranke, predlični ljudi i
poštenjaci skroz i skroz, ali koji pehazaju
malo političkog kr... zaredani ljubavi
za slogom Hrvata i Srba, uzgnojili na
svojim njeđrima ađaju, koja ih je progna-
tala, te dični Dubrovnik, najvećnjeg neka-
dnajnog pobornika združanja, zavela u
protivni tabor. Skrajuje je vrijeme, da se
otvorenio i odlučno tamo počme raditi za
potisnutu hrvatsku državnu misao i ime
hrvatsko. A to se evo sad i namilo. Po-
četkom nove godine naime ngledati će
svietlo boje u Dubrovniku list "Crvena
Hrvatska", koja će se boriti za sje-
dnjenje domovine hrvatske, braniti će i
ščititi hrvatsko ime i hrvatsku sviest po
južnoj Dalmaciji. Imajući pred očima samo
veliki cilj naš, ne obzirajući se na osob-
nosti, udesit će svoj rad po čestom pro-
gramu stranke prava. Tko puana stanje
Dalmacije, a osobito južne, pojmiti će od
kakve koristi mora da bude taj novi list.
U zemlji, čiji je narod izgubio sposobnost
ričvanja: samim sebow i politički razbor,
vječnim kmetatvom, pučen jedino na po-
suh i pokoravanje prama gospodi, koja
nu utvrljivaju u glavu onu svakidajnu
"strah bozi i oca i ljudi", kao pravilo
njegovog življenja; pod "otinskom" bri-

gosa vlade, koja nastupila republike; se
stojajuć se francuskog vladanja nego to-
liki, koliko je evo plasnulo arkva i sitare;
valja priznati, da taj narod nije mogao
imati političkog iskustva, za svaki se u
metežu događja, kojih bje donikom. U
tomu leži korjen oportunitizma i žarenjajstva
dubrovačkoga. Tom bolesti bolovao i vodje
unordnog pokreta u Dubrovniku, koji se
ne upušta raznim pravcem; već se uvijek
držahu nekoga "juste milieu". Oni se ka-
ljahu narod osvješćivati i podučavati, da
im se na predbeci hrvatski čauvinizam.
Mirovahu, dok je protivna njima ideja sve
to više maha preotimala i puk na svoja
strana mamila, koji ih je bio podučiti i
osvješćen, nebi se puštao nasamariti koje-
kakovim giupim obećanjima i laskanjem.
Kad se narod ne bori za načela, jer ma-
ni poznata niču, a od vladajuće stranke
ne vidi materijalne koristi, k tome poli-
tički neiskusni i odgojeni, kako gori spo-
menih, valja da pruži uho obećanjima,
koje mu s druge strane dolaze. — Za to
odgošje preokrenuti na pravi put — Cr-
vena Hrvatska — biti će od velike
koristi. Ona će mnogu namalati uvoj
privatni, sakupiti će mladoš dalmatinsku
okolo sebe i narodu pokazivati, da mu je
jedini spas u slobodnoj i samostalnoj kra-
jevini hrvatskoj. Pak će nas dični Dra-
brovnik i čarobna Boka opet prednjačiti
u borbi za sveta prava našeg potlačenog
naroda. A kad hrvatska svjest, svako hr-
vatsko srce proteže, kad budemo pojmiti
uzinu današnjeg našeg življaja, i veličinu
kojom odjeva slavno hrvatsko ime, onda
je budućnost naša. **Krusevac.**

Čuvaj se varalica. Prijatelj iz za-
padne Istre javlja nam, da se blati po
Porečćini i Puljsćini njeke sa jednom ž-
nečinom varalica, koji vara priproste kmete
na vrlo drzovit način. Zalazi naime u
kmeteske kuće, predstavi se kao rođak
veleć. Otca guardijana na Trsatu, sabira
novac za sv. misu, skropi živinjtu tobož
čudotvornom vodom itd. Te nitarija ide
najradje tamo, gdje je u obitelji nesreća,
gdje boluje kakav član obitelji ili kakvo
živine.

Pred nami leži pismo jednoga tako
prevarenoga kmeta, koji dao tomu varalici
5 for. za misu. Tim je otišao pak se v-
valila rečena ženitina i zahtjevala od kmeta
po nalogu tobož g. guardijana for. 15, slata
od ženitbe i odjeće dešje. Sirota kmet
dao njoj je for. 15 u novcu, zatim zlata i
odjeće u vrijednosti od 28 for. pa je ne-
stalo nje, novca, zlata i svega. Jedan kmet
uzdiše sada za svojom sirotinjom al mu to
nepomaže. Rečeni varalica, da je srednjega
stasa, nosi punu bradu i kratkoga je vida;
njegova "poštena" drugarica jest mašina
i suha.

Kako doznajemo s druge strane, pre-
vario je isti nečovjek još drugu trojicu
kmetova. Ali to se nedogadja samo u
Istri jer nam pripovieda prijatelj, da je
najbrže ista osoba lanjako godiao pod
istimi okolnostmi varala i u Kranjskoj.
Prije više godina izdavao se je njeke na
Krašu za samoga guardiana iz samostana
na Trsatu. Obućen bijaše dotiše u ci-
vilno odielo, al je to ispricao tim, da mora
civilno obućen okolo hoditi da izbjegne
pogrdam, nenavisti i progonstvu opakoga
svieta.

Upozorujuć na ove čvjenice politička
poglavarstva, molimo gg. čvencike i uč-
itelje, da preporoče putku, neka se čuva
takovih varalica a kad bi se gdje pojavili,
da ih odmah žandarmeriji ili občinskoj
upravi, izjapanu itd. prijave.

Izpraznjena mjesta pučkih učitelja.
Službeni list "L'Osservatore Triestino"
od dne t. m. donasa raspis natječaja
za aliedeća mjesta na pučkih školah —

1. mjesto ravnajućega učitelja III
vrsti i jedno mjesto učitelja III vrsti na
mješovitoj dvorazrednoj pučkoj školi na
Sušku sa naukovnim jezikom hrvatskim
i talijanskim.
 2. mjesto ravnajućega učitelja III
vrsti na dvorazrednoj pučkoj školi u Ne-
rezinah (hrvatski odiel). Od natječatelja
za ono mjesto zahtjeva se oim usposob-
ljenje za hrvatski jezik također dokaz-
anien o poznavanju talijanskoga jezika. Na-
tječatelji treba da podnesu svoje prošnje
zakonito podkrepjene i propisanim putem
u kr. kot. školskom vieću u Loinju u
roku od 14 dana počam od 22. t. m.
- Toliko službeni list, a nam neka se
dozvoli aliedeću opasku:
Nepojumlivo nam je kako njekeja e. kr.
kot. školska vieća u Istri raspisuju natječaje
za učiteljska mjesta jedino u slavenskom jeziku
"L'Osservatore Triestino" kako da bi svi
pučki učitelji il možda većina njih taj list č-
tala. Dotični kotarski predstojnici valja mi-
slati, da može pučki učitelj potrošiti 28 for. na
godinu za rečeni list il da je inače većina

pučkih učitelja u stanju, da do toga lista
dodje. Ako se raspisju natječaji za to,
da budu čitani i uzvišeni, tad bi morali
biti objelodanjeni u onih historih do-
kumih mogu lakko doći pučki učitelji, nipošto
pako samo u onih, kojih nije mnogi uč-
itelj nikada ni vidio. Toga načela drže se
e. kr. kotarska školska vieća u Voloskom,
Pazine, Koprnu i Puli a iznimka čine ona
u Loinju i u Poreču. U ostalima će
se to lakho protumačiti onaj, koji poznaje
seobe, koje su na čelu tim e. kr. kot.
školskim viećem.

Iz sv. Foke na otoku Krku pišu nam
dne 20. decembra. Napokon hvala Bogu,
ispunilo se se naše davne i toli oprav-
dane želje, dobiamo naime liečnika u
česoi vrloga gospodina dra. Štamanu Šor-
čič rya. Koško je tim pridobio naš puk,
ko na sam najbolje svad uvioje. Za dva
santina i pol dođe k svakomu sada liečnik,
dočim amo morali prije plaćati ošam. To
je bilo našemu abogemu puku težko, te
se ljudi obično zvali liečnika kad i popa,
kada nije bilo više pomoći. Sada su se u
naše palažie vrlo naglo i pogibeljno be-
lesti od naklade, a naš liečnik svojim
prirodjakom radinotuh polazi od jednoga
do drugoga i otima ih smrti il produljuje
njim život. Dra. vrsian je naš g. liečnik u
svakoj struci liečništva, što mu priznaju i
najbolji strukovnjaci i svatko onaj, koji
je pomno pročitao njegovu krasnu knjigu
"Vrtač". Na nije gospodin Štjudy samo
dobar liečnik, već je on i čestit i dođoljub.
On zalazi u naše kuće kao prijatelj, sliži
se našim jelama pilom, rukuje se i pogovori
s najbližim seljakom. Srakoga prima u svom
stanu ljubezno, dočim se njegova vriedna
gospodja s njim natječe, da gosta il do-
stijaka liepo dočeka i podvori; kao pravi
prijatelj puka basi se i poljođeljstvom, pa
če i u tom biti našemu puku od koristi.
Naša je vruća želja, da ostane dugo ba
našem otoku, te da nam bude na duševu i
ličesmu korist i utjehu.

Vriedno, da se savetuje. U našem
tobož nabratenom svietlu gleda se kad
sklapanja ženitbe obično na miraz ili lje-
potu djevojke i nepitajuć često, da li ona
djevotjaka vrlina i krieposti, koje mora imati
čestita gospodarića i vriedna majka. U
tom an od nas napredniji Norvežani, koji
su stvorili zakon za djevojke, koje se
hoće udati, po kojem se nesmije nijedna
djevotjaka udati ako ne dokaze, da znade
prestii širati i kuhati. Posledice toga za-
kona jesu izvratne, jer znadu sada tako
sve djevojke u 16. godini prestii širati i
kuhati. Vriedno bi bilo, da i naše zakono-
davstvo nasledujuje ovaj primjer vriednih
Norvežana, pa bi zaieto bilo manje svadja,
prepra i nesloge u mnogih obiteljih.

**Popratnikov koledar za slovenske učite-
telje za god. 1891.** preporučamo našemu
učiteljstvu isto toplije. Koledar taj sadržaje
podpuni imenik školskih oblatah, učite-
lijiča, pučkih škola i učiteljskoga osoblja
u južnoj Stajerskoj, u Kranjskoj, na slo-
venskom dijelu Koruške i u Primorju po
stanju početkom školske god. 1890/91.
Pobliže vidi oglas na četvrtj stranici.

Ograme mima (legum). U subotu 13. o-
mj. u 11. satih u jutro digao je u zrak
podzemni legum u Žurkovu nedaleko Ko-
strene sv. Lucije ogroman di brega, u
tamnojem kamenolomu. Legum je bio na-
punjen sa 1380 kilogramah alozine. Ma-
terijal što je tom strahotnom silom odva-
ljen, računsa se na 7000 kubnih metarah.
Kao što je poznato, odvaljenim so ka-
menjem zaprava produljena riečka luka.
Istoga dana u 4 sata poslije pedne odvaljen
je u Preluk, nedaleko Voloskog, velik di
brega, što ga je digla u zrak velika za-
liha diorrezice, čitavih 2300 krg. Uspejh
je bio upravo sjajan, jer je odvaljeno ma-
terijala kreko 10.000 kubnih metarah.
Riečki parobrodi, koji pripadaju državu
za nasipanje luke, imati će dovoljno posla.
dok tu ogromnu masu prevezu k opredie-
ljenjnoj avri.

Knjige vnu "Matica Hrvatska" g. Iv.
Schneidera u Zagrebu preporučamo
svim onim članovom "Matice" koji žele
imati Matičine knjige jeftino a vrlo ukusno
vezane. Poblize o vezu i cieni pojedinih
knjiga "Matice Hrvatske" koji će
se do mala razasijati u 49 broju "Naše
Sloge".

Hrvatskom prisemoćnom društvu u
Beču pripisalo se vještiki odbor u Zadru
100 for. darovanih od slavnog dalmati-
skog sabora za god. 1890.

Izraz darova i prisosa hrvatskom
prispemoćnom društvu u Beču za godinu
1890. Članovi u Beču: A. Tresić-Pavanić,
Bogoslav Kogović, Sigmund Biankora, M.
Bogoljub, Miroslav pl. Čaković, A. Kodža-
Heldenbergeri, gr. Adol. Müller, Makso
Frühlich, Franjo Vahčić, Dobroslav Bričić,
Fr. Čapka, O. Angjelko Franjić, Ante

Resnič-Mičić, Josip Brečić, Andre Kofas-
Heldenbergeri, Filip Neumann, dr. Pavle
Orešković, Jos. Bartulić, Rudolf Mikovič,
Miroslav Niessner, Jakob Zamberlin, Mirko
Žerica, Damjan Omičuk, Ferdo Šišić, G.
Ferti, dr. Ante Biankini, Josip pop Sasu,
dr. K. Kozic i Baldi Martecchoni svaki
po 2 for.; dr. Mirko Barković 3 for.; G.
Irena Belloberg 3 for., gi. Tererija Jäger
4 for., Mavro Halauka, Ante Rišek i
T. Burcar svaki po 5 for. Padupirajući
članovi po 5 for.: grof Gjurjo Jelačić, dr.
Miho Klaić, Lovro Borčić, dr. Diuko Vi-
tazić, prof. J. V. Perić, prof. Fr. Marko-
vić, Pavao Müller, Ivan Bartolović, prof.
Josip Posedel i slob. grad Petrinja; dr.
J. Leudenbach 10 for.; dr. Milan Amruš
20 for. Darovatelj: Sl. grad Zagreb
20 for., sl. občina Trpanj 30 for., sl. ob-
čina Opuzen 10 for., odbor mladeži za
Kačićevu proslavu u Makarskoj 108 for.,
Jakov Antević 12 for.; sakupljeno od g.
Tone Pavelića u Gospiću, a darovahu po
2 for.: B. pl. Budisavljević, Rudolf
Petrović, Lovre Pavelić; Božić Dragutin,
Sisa Vaso, prof. Mihelčić Iv., dr. Bieger,
Eduard Ivan, Joso Nikšić, Leopoldo
Radčić, Božo Ratković, A. Varda, M. Jer-
ković i dr. Grospić svaki po 1 for.; dr.
Gostisa for. 150, N. N. 60 nvt.; profesor
Kariolić, F. S. Vilhar, Hnedacek Hinko,
Matu pup Matasić, gosp. N. N. Vukelić,
Franz Vontana, Petar Pavković, Danilo
Dirvić svaki po 50 nvt.; prof. Koz 44 nvt.,
Sava Borčić 40 nvt., Stj. Stulek 30 nvt.,
Arasim Mikobrađa 30 nvt., M. Kolatević
30 nvt. i Ivo Tomljenović 20 nvt.; sakup-
ljeno od g. Vilima Panca u Petrinji,
a darovahu: Ivan Milichić 5 for., Stjepan
Pojaković 2 for., M. Volarević 2 for., P.
Pance 1 for.; i V. J. Margetić 1 for.
(Sielitić ee.)

Književnost.

Andarsenov izabrane priče
za mladež, ukrašene sa mnogo slika. U
Zagreba 1890, knjižara "Dioničke tiskaro".
Ciena 80 nvt.

Danica ili bunjevačko-šokački ka-
lendar za prosta godinu 1891. Ciena 30
nvt. Izdaje: Josip Bitterman, VIII. godišnji
bečar. U Subotici, iz stamparije Josipa
Bittermana, 1491.

Tri musketira, historički roman
Aleksandra Dumasa, s francuskoga preveo
M. Lovrenčević. Zagreb 1890, tiskak i na-
kladna Scholza i Kraja, 7 svezak. Ciena
30 nvt. —

Primili smo sa zahvalom: Ruško
bibliotečko svezak I. vrlo ukusno ti-
skano u prevodu poznatoga našega pjesnika
Harambašića. Biblioteka ta potmišje sa
djeli grofa Lava Tulstoja, knjiga I, svezak
1. Ciena svezku 25 nvt. — Preporučamo
rukku biblioteku osobito našoj mladeži.

Roman Gregora Samarova
"U prognatnu Irredenta". Knjiga I. Do-
zvolom piščevom preveo Stjepan Sirola.
U Zagrebu, 1890, tiskak i naklada Irena
Kraja. Svezak I. Ciena 20 nvt.

Mythologija Grka i Rimljana.
Napisao dr. Otto Seemann, učitelj gimna-
zije u Essenu. Sa 83 slika (Privod s
njemačkoga) Zagreb, knjižara Dioničke
tiskare 1890. Ciena fol. 1.60.

Listnica uprave.
Gosp. K. J. R. Primamo for. 5 te nalo-
žuju, da vam se šalje kako čelite od 1. januara
1891. Osa drojica nisu platila za 1890. Ostalo
čemo probičiti. Srdčan o odzdrav i do vida!

Ciena bat kašaj, hrepzavica, prosmotić, sazab
zadavica, rera, zapala stihah itd.
mogu se u kratko vrijeme izlistiti rabljenjem

NADARENH 7-30
Prendinijevih sladkišah
(PASTIGLIE PRENDINI)
Isto jia gotovi Premadi. Iščar i Hekarar u Trstu
Veoma poznatu učiteljem, propovednikom
itd. Prendinijevih kašajah noćih, navadne juranje
krepotavice i greenah zapah nastaje kao za čuđe
iznajemje ovih sladkišah.
Opazka. Valja se paziti od varalica, koji
je penzajućje: Zato lieči uvijek zahtjevati Pre-
ndinijevih sladkišah (Pastiglie Prendini) se gledati,
da bude sa omota kuhajice (katalo) svoj podje.
Svaki komad tih sladkišah ima napisano na jednoj
strani "Pastiglie" na drugoj "Prendini".
Ciena 30 nvt. kuhajice zajedno sa naputkom.
Prištiže se u Prendinijevoj Hekarar u Trstu
(Francuska Prendini u Trieste) i u glavijih
Hekarrah svietu.
47-45

